

[Transcript] Forklart / Gazastripen er avsperrert. Slik er livet på innsiden.

The instruction was to eat and drink one quarter of what we normally do.
And this is the most difficult thing to explain to kids.
Just eat half a sandwich, not two sandwiches, or a quarter of a sandwich, not one sandwich.
Så si ingen kan dra inn på gasastrippa, og ingen kommer seg ut.
Før kjørte det mange lastepiler inn i området om dagen,
med medisinsk utstyr og med diesel.
Folk her har vært avhengig og nødgjarp lenge.
Men i to uker så kom det ingenting.
Den siste uka har det kommet litt, men langt fra nok.
Folk mangler vann, folk mangler mat, og de mangler strøm.
Og det hadde vært ille nok om det var vanlig hverdag,
men i tillegg så kommer alle bombingene.
I morra er det nemlig tre uker siden Hamas angrep Israel,
og at Israel svarte med angrep på gasastrippa.
Så hvordan er dagene der nå?
Og hvor lenge kan det fortsette sånn?
Du hører på forklart fra aftenposten,
og i dag skal vi til gasastrippa.
Eller vi skal altså tett på det som skjer der, som vi kommer.
Jeg heter Anne Linnholm, og i dag så er det fredag 27. oktober.
Dette er Refat Al-Aarir.
Han er professor i engelsk litteratur,
ved et av de største universitetene i Gaza.
Til vannet så bor han i Gaza By, med Konasi.
De har 6 barn i alle deren, syv til 20 år.
Og de er faktisk blant i familiene som har valgt ikke å evakuere sørover.
Og da jeg spurte ham hvorfor det, så sa han,
altså han sa helt enkelt hvor skal vi gå.
Det er ingen steder som er trygge nå, så da kan vi like skott være hjemme.
Han er Kristiansen, du er mittelsen korrespondent i aftenposten.
Du er akkurat kommet tilbake fra Israel, og skal jo tilbake dit.
Men du har ikke vært på Gaza-stripen?
Nei, og det er jo en utrolig frustrerende og krevende side av det å dekke denne konflikten.
Det er rett og skjøtt det at vi kommer ikke inn på Gaza-stripen.
Israel har forskjullet sin grense helt, og ved grenseovergangen til Egypt,
så er det bare helt nylig blitt åpnet for noen få kolonner med nødhjelp.
Så det er umulig å komme seg inn som journalist.
Vi har jo heldigvis kontakt med folk inn i Gaza, enten gjennom meldingstjenester,
som ofte er Whatsapp, og enkelte tilfeller på telefon.
Men det er veldig krevende, fordi mobilnettverket fungerer så å si ikke i det helt hatt.
Og i den grad folk kan koble seg på Trådløs-nettverk, så er man jo avhengig av strøm,
og det er det heller ikke så noe spesielt god tilgang på nå.
Så det blir stadig mer krevende å få kontakt med folk i Gaza.
En av de jeg snakker gjennelig med nå er Refat,

[Transcript] Forklart / Gazastripen er avsperrert. Slik er livet på innsiden.

som sender meg når han har mulighet oppdateringer på Whatsapp i form av meldinger eller talemeldinger som han spiller inn.

Vi buy bret for en dag, og vi buy.

Når vi finner noen cucumber, tomato, can of tuna eller noe sånt.

Og dette er hvordan ting er.

Hvor mange har det som Refat på Gaza nå?

Absolutt alle på Gaza har det som Refat og familien hans nå,

i den forstand at de sliter med å få tak i mat, i rent vann,

og ikke føler seg trygge noen sider.

Lufthangreppene er nok en del værre i nord enn i sør,

men Israel bombe mål over hele Gaza-stripen helt ned til grensovegangen mot Egypt,

så folk føler på en, absolutt alle,

tror jeg man kan si, føler på en konstant og helt real frykt,

for at de når som helst kan bli de neste til å dø.

Er du en sparegris? Hør her.

Med priseakt kan du sammenligne og spare penger uansett hvor du er.

Priseakt.no gi deg tilgang til over 1300 butikker og flere millioner produkter.

Det er enkelt, raskt og smart om du er på letinget,

ode telefoner, stekepanner eller turskåp.

Priseakt.no sammenligner og spare penger overalt.

Vi hører bombe voldene hele tiden,

og vi ser fire fra vandet.

Vi føler så fredig av det, så det er fordi vi ikke kommer til å spille.

Dette er stemmen til 19-årigamle Samma Almassri.

Hun bor i Deir al-Badaa, som ligger omtrent mitt på Gassasripen.

Jeg merket meg ganske fort at jeg begynte å snakke med henne,

at hun har en veldig stor iskro over seg.

Det er nesten som om hun har blitt vant til den helt ekstreme situasjonen hun er i,

og hun snakker om dem med en avstand som ...

Ja, det kan være litt ...

Det kan nesten virkelig litt uforståelig,

men så hører på hva hun sier, så beskriver hun

at nabo-laget der Bestforelde Nennes Bor ble smadret i et luftagrep

for barne om dagenskinnen.

At hun sover max noen timer hver natt,

fordi lyden og eksplosjonen bare ikke opphører gjennom

bare går og går hele natten.

Og hun beskriver hvordan hun våkner hver morgen,

og er taknemlig for å være i livet,

men at det første hun gjør er å sjekke nyhetene

for å se om noen hun kjenner er blitt drept.

Det slår, men jeg snakker med veldig mange forskjellige folk,

og familie på Gaza nå, at nesten alle forteller det samme.

De bor oppe hverandre,

[Transcript] Forklart / Gazastripen er avspærret. Slik er livet på innsiden.

fordi det er så mange som har måttet evakuere
og har fått hjemmene sine ødelagt,
at de samles på de samme stederne i Storgårn.
Der er det ikke noe med adraser til at alle kan sove
relativt komfortabelt.
De har ikke noe med adraser til at alle kan sove
relativt komfortabelt.
De har ikke noe med adraser til at alle kan sove
relativt komfortabelt.
De har ikke noe med adraser.
De står mange, mange timer i kø for å kjøpe brød hver dag.
Det finnes ikke vann til å vaske seg i,
og det finnes veldig begrenset med rent vann å drikke.
Og så er det veldig mange som forteller at de deler
gjærne et solcellepanel,
eller et aggregat på hele nabolag
for å for eksempel forlade ut mobilene sine.
Nå har vi næperser som soler,
så vi kollekerer vennene,
og vi gi dem til min småbrother,
og de går til huset til å kjøpe brødene.
Hva har vært hoved bekymringene
til nødhjelpsorganisasjoner,
og FN Om situasjonen på Gaza?
Alle organisasjonene som opererer på Gaza
beskriver det samme, og advarer om det samme,
at den humanitære situasjonen
er en fullstendig katastrofe nå,
og den blir hver dag for dag.
Bekymringen er jo at det ikke skal komme
nyforskninger innen med mat og drikke,
men også medisiner og medisinsk utstyret
og andre forskninger som sykehusene trenger
for å kunne fortsette å operere.
Det alle nødhjelpsorganisasjonene
er ekstremt bekymret for akkurat nå,
det er at det ikke skal komme inn mer drivstoff.
For uten diesel til å drive aggregatene
så går Gaza i svart,
og uten strøm så vil man se
ekstreme konsekvenser
særlig på sykehusene.
For hvis sykehusene går tom for diesel
til å drive strøm aggregat,

[Transcript] Forklart / Gazastripen er avspærret. Slik er livet på innsiden.

så funker ingen av apparatene som holder folk i livet.

Kuvøser som holder livet i prematuren bebier kommer ikke til å funke, og det høller ikke pustemaskiner.

Og i følge helsemyndighetene på Gaza så er det mange, mange tusen mennesker som ligger kritisk skadd på sykehusene der nå.

FNs Generalsekretær Antonio Guterres har sagt det i mange dager.

Slutt.

Han har bitt hans slutte å ta gisler og sende alle tilbake.

Og han har bitt Israel og må slutte å hindre nødhjelp av i å komme inn til Gaza.

Det var jo et lite lyspunkt i mørket at man begynte å slippe inn lastebiler, men det er snakk om en så liten dropp i havet, fordi de samme nødhjelporganisasjonene sier at det krever minst 100 lastebiler om dagen for å møte behov i Gaza nå, og det er minimumsbehovet.

Sånn det at det har sluppet inn, jeg har ikke telling på akkurat hvor mange lastebiler der, men jeg tror ikke det er 100 lastebiler en gang.

Det er bedre enn ingenting, men det er knappt det.

Så det står rettstået helt krise til.

Og det kan ikke continue.

Et eksempel er legene som forteller at de renser sår på sykehusene nå, med Edik som er kjøpt på butikken,

fordi de ikke får en nyforsyning og utstyret de trenger til å gjøre jobben opple.

Så det står helt krise til.

Hva er det som gjør at det er så vanskelig å få inn nødhjelp?

På grunn av konflikten og på grunn av politikken, så går det inn i det å skulle åpne grensoveggen.

Israel vil ikke slippe inn noe som helst som Hamas kan få fingrene i.

Og det gjelder særlig dette med drivstoff, med diesel.

Israel frykter at Hamas bare vil stjelle det drivstoffet og bruker det til å fortsette sine raketangrepp mot Israel.

Og i følelige israelske myndigheter så sitter allerede Hamas

[Transcript] Forklart / Gazastripen er avsperrert. Slik er livet på innsiden.

på store mengder drivstoff som de ikke deler med disse i ville.
Så den orkrigen eller den politikken som går inn i det,
gjør at man ikke får ut fingrene og får fortgange i nødhjelpene.
Og det gjør at Israel mener at de har dekning for å si at vi kan ikke ta ansvar
for at de civile på Gaza skal få nødhjelp inn.
Hvis Hamas bare skal bruke den til å fortsette sine angrep mot vår befolkning.
Og som du sa, Hamas, det er å få som kommer seg inn på Gaza.
Og det du har gjort er å snakke med folk på telefonen og via tekstemellinger
og tale meldinger.
Og i den situasjonen som alle der er i, så fortsetter de å samle
bilder og videomateriale og stoff som kan gi oss hjem med bedre overblikk
og oppdateringer.
Så de holder jeg kontakt med.
Og så er det jo også, jeg tenker at det er veldig viktig å holde direkte kontakt
med folk i så stor grad som mulig, sånn at vi også har flere holdupunkter
enn bare den strømmen av bilder og videoer som kommer ut fra Gaza i sosiale medier,
hvor det er veldig mye gruffelig og uforståelige indtrykk,
men hvor det desværre florerer en del desinformasjon.
Og nå har vi hørt for noen av de som du har snakket med.
Hva er det viktigste som du sitter igjen med av det de har fortalt?
Jeg er egentlig først og fremst opptatt av å la dem fortelle om hvordan de har det,
hvordan dagene deres ser ut, hvilke praktiske utfordringer de står i,
men enda mer hvilken psykisk belastning dette er og frykten og følelsene de kjenner på.
Det jeg ikke snakker så mye med folk i Gaza om nå er politikken i dette her.
De er en så ekstrem situasjon, bare det er humanitært og sikkerhetsmessig,
at det føles ikke ut som det viktigste å snakke med folk i Gaza nå.
Og dessuten vet vi fra tidligere at de også lever under et regi,
men det kan få konsekvenser å yttre seg kritisk.
Så det er mange som nødler meg å bruke fullt av noe bilder, for eksempel.
Og det må vi selvfølgelig i denne situasjonen respektere.
Hva vet vi om den nærmeste framtiden for Gaza da?
Vi vet at Israel sier at de ikke har noen planer om hva de skal lære snarere tvert og mot.
De har lovet å fjerne Hamas fra makten en gang fra alle,
og med de befolkningstetteten som er på Gaza, så vet vi jo helt sikkert
at det kommer til å koste enormt mange civile liv.
Så vet vi jo ikke hvor lang tid det vil ta, så hvor lenge det vil pågå,
og hvor ille det vil bli.
Vi vet heller ikke hvilken form det vil ta, sånn helt konkret.
Det har vært mye snakk om en bakkeinversjon.
Den har ikke begynt helt nå.
Så vi vet ikke helt hvordan det vil se ut over lang tid vi tar det.
Men det vi vet helt sikkert er at på begge sider av denne konflikten
så kommer man nå til å få en ny generasjon med fullstendig traumatiserte barn og unge.
Som ikke kommer til å ha noe annet forhold til hverandre,

[Transcript] Forklart / Gazastripen er avsperrert. Slik er livet på innsiden.

en krig, konflikt og elendighet.

Og som kommer til å få det veldig vanskelig med å se for seg fredelige løsninger på konflikten og en samme eksistens mellom israelerne og oppa oss i denne.

Du har hørt en podkast fra Aftonposten.

Det var mittøsten korespondent, Hanne Kristiansen, som snakker om hvordan det er på gasa akkurat nå.

Denne episoden her er laget av Anders Weberg, Synesøi Håll og meg Anna Linnholm.

Resten er forklart, er Jenny Fjølände, ordentligere av Aftonposten.

Denne episoden er laget av Anders Weberg, Synesøi Håll og meg Anna Linnholm.

Resten er forklart, er Jenny Fjølände, ordentligere av Ola Veggesvik,

David Vekoni og Hanne Marie Magistjen.

Lydene du har hørt, det er egen opptak fra dem vi snakker om,

er helt fatt allerer og samme av Masri.

Og du har også hørt noen klipp fra nyhetsbirode AP.

Det er ikke for langt, mange steder.

I poddkassen dittik hvor vi går bak nyheten og undersøker de store spørsmålene om 10.

Det finnes i Aftonposten eller poddmi.